

SXEDIO.FD5

12.1.1945: Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ ΚΑΙ Ο ΠΛΟΥΤΗΣ ΣΕΡΒΑΣ ΔΙΑΔΗΛΩΝΟΥΝ ΤΟΝ ΠΟΘΟ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΓΙΑ ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΕ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ

Με την επιστράτευση στις **16** Ιουνίου **1943** του Ανδρέα Φάντη, ηγετικού στελέχους της Παγκύπριας Συντεχνιακής συνδιάσκεψης (ΠΣΕ) ένα άλλο στέλεχος αναλάμβανε σιγά, σιγά, αλλά σταδιακά την ηγεσία των συντεχνιών της Αριστεράς: Ο Ανδρέας Ζιαρτίδης επί σειράν ετών αργότερα ηγέτης της διαδόχου της οργάνωσης ΠΕΟ και ηγετικό στέλεχος της κομματικής πυραμίδας του ΑΚΕΛ.

Ιδιαίτερα κύριος πήρε ο Ανδρέας Ζιαρτίδης, με την πρώτην του διεθνή αποστολή στο Λονδίνο μαζί με το Γενικό Γραμματέα του Κόμματος Πλουτή Σέρβα το Γεννάρη του **1945**, για να παραστούν στην παγκόσμια συντεχνιακή συνδιάσκεψη.

Στη Συνδιάσκεψη παρίσταντο αντιπρόσωποι **60** εκατομμυρίων οργανωμένων εργατών των Ηνωμένων Πολιτειών, της Σοβιετικής Ένωσης, της Αγγλίας και άλλων χωρών και η παρουσία του Ζιαρτίδη, ιδιαίτερα σ' αυτή του έδινε περισσότερο κύρος και τον βοηθούσε να ανέλθει στα σκαλοπάτια της ιεραρχίας τόσο στις συντεχνίες όσο και στο Κόμμα.

Ο Ζιαρτίδης και ο Σέρβας βρήκαν την ευκαιρία με την παρουσία τους στη συνδιάσκεψη να ενημερώσουν τους ξένους συνδικαλιστές και την αγγλική κοινή γνώμη πάνω στο Κυπριακό.

Στις **10** Ιανουαρίου οι δυο αριστεροί αντιπρόσωποι μίλησαν από το ραδιοσταθμό του Λονδίνου και αναφέρθηκαν στη συμμετοχή της Κύπρου στον αντιφασιστικό πόλεμο και στους Κυπρίους της Αγγλίας και στις εργασίες της Συνδιάσκεψης.

Στις **12** του ίδιου μήνα ο Ανδρέας Ζιαρτίδης προσφώνησε τη συνδιάσκεψη και έθεσε το ζήτημα της Κύπρου και το αίτημά της υπέρ της Ένωσης.

Ο Ζιαρτίδης μιλούσε στην Ελληνική γλώσσα και μετάφραζε την ομιλία του στη Αγγλική σύμφωνα με τον

"Ανεξάρτητο" της 15 Φεβρουαρίου 1945 ο Εζεκίας Παπαϊωάννου, Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ Λονδίνου και μετέπειτα Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ Κύπρου:

"Πραγματικόν παγκόσμιον εργατικόν κίνημα δεν δύναται να νοηθή εφ' όσον υπάρχουν αποικιακοί λαοί, οίτινες καταπιέζονται κατά τον χειρότερον τρόπον. Εμείς οι Κύπριοι είμεθα Έλληνες και ζητούμεν την ένωσιν μας με την Ελλάδα".

Είπε ο Ανδρέας Ζιαρτίδης:

"Απευθύνω προς το συνέδριον θερμόν χαιρετισμόν εκ μέρους των συντεχνιών Κύπρου και του Κυπριακού εργαζομένου λαού. Η Κυπριακή αντιπροσωπεία συμφωνεί πλήρως με όσα ελέχθησαν υπό του Σερ Γουώλτερ Σιτρίν, διά την τιμωρίαν των επιδρομικών εθνών και ιδιαιτέρως της Ναζικής Γερμανίας και της ιμπεριαλιστικής Ιαπωνίας. Ο φασισμός πρέπει να εξαφανισθή πλήρως από το πρόσωπον της γης και αι δυνάμεις αι ικαναί να πραγματοποιήσουν το καθήκον τούτο, είναι οι Ηνωμένοι σχηματισμοί των εκατομμυρίων οργανωμένων εργατών, η συνδιάσκεψις αύτη είναι ο κεντρικός εγκέφαλος, και το γενικόν επιτελείον του διεθνούς συντεχνιακού Κινήματος, ως εκ τούτου δε υπέχει βαρείαν ευθύνην.

Αι αποφάσεις μας, πρέπει να θέσουν τα θεμέλια ενός νέου κόσμου, εντός του οποίου η εργατική τάξις ολοκλήρου του κόσμου, θα έχει εξησφαλισμένον το δικαίωμα να εργάζεται και να ζη με ελευθερίαν και κοινωνικήν δικαιοσύνην. Διά την πραγματοποίησιν του καθήκοντος τούτου, είναι απολύτως αναγκαία η διεθνής συντεχνιακή ενότης. Και η ενότης αύτη πρέπει να οικοδομηθή επί στερεών θεμελίων, δηλαδή επί της αναγνωρίσεως, δι' όλους τους εργάτας οιασδήποτε εθνικότητος, του δικαιώματος να απολαύσουν τους καρπούς της εργασίας των μέσα εις ένα κόσμον πραγματικής ελευθερίας. Μέσα εις τον νέον αυτόν κόσμον, δεν πρέπει να έχουν θέσιν οι καταπιεσταί και η αποικιακή υποδούλωσις. Διότι, εφ' όσον θα υπάρχουν καταπιεσταί και καταπιεζόμενοι,

δεν ημπορεί να υπάρξη ειρήνη, ούτε κοινωνική δικαιοσύνη, ούτε ελευθερία.

Σεις, οι αντιπρόσωποι του Εργαζομένου Λαού των ελευθέρων χωρών έχετε καθήκον να βοηθήσετε ημάς τους αποικιακούς και καταπιεζομένους Λαούς να θραύσωμεν τας αλύσεις μας και να ενωθώμεν μαζί ως ελεύθερα και εθνικώς αποκαταστημένα Έθνη.

Ομιλών διά την ιδιαιτέραν μου πατρίδαν Κύπρο πρέπει να διαβιβάσω προς την συνδιάσκεψιν ταύτην τους πόθους του Κυπριακού λαού και του Κυπριακού συντεχνιακού κινήματος. Ουδέν άλλο επιθυμούμεν παρά όπως αι αρχαί του χάρτου του Ατλαντικού και της διακηρύξεως της Τεχεράνης εφαρμοσθούν και δι' ημάς, ώστε η Κύπρος να αποκατασταθή εθνικώς διά της ενώσεως της μετά της μητρός Ελλάδος. Αυτή είναι η επιθυμία ολοκλήρου του ελληνικού λαού της Κύπρου όλο, ήτοι των **5/6** του όλου πληθυσμού της νήσου.

Ζητούμεν επίσης όπως αποκατασταθούν αμέσως αι στοιχειώδεις πολιτικάί ελευθερίαί, ελευθερίαί Λόγου, τύπου, οργανώσεως και συγκετρώσεως. Θα εκπλαγήτε ίσως να πληροφορηθήτε ότι η Κύπρος, μια μικρά νήσος με **400** χιλιάδας κατοίκους, προσέφερεν **20** χιλιάδας στρατιώτας οι οποίοι αγωνίζονται εις τας στρατιάς της δημοκρατίας. Και εν τούτοις εις την Κύπρον σήμερον απαγορεύεται η συγκέντρωσις πέραν των πέντε προσώπων, άνευ της αδείας των αρχών. Ακόμη περισσότερο η Κυβέρνησις αρνεείται την παραχώρησιν τοιαύτης αδείας όταν υπάρχει παρ' αυτή η υποψηφία ότι ενδέχεται να γίνει κάποια κριτική εναντίον της, εις τον Τύπον απαγορεύεται να δημοσιεύση ειδήσεις μεταδιδομένας υπό των ραδιοφωνικών σταθμών της Σοβιετικής Ενώσεως της Αμερικής, της Γαλλίας και άλλων. Αι εφημερίδες περιορίζονται μόνον εις τας ειδήσεις τας μεταδιδομένας υπό των ραδιοφωνικών σταθμών του **B.B.C** του Λονδίνου και του Καΐρου.

Ίσως πολλοί από σας να μη θεωρήτε τη Κύπρον ως κάτι σπουδαίον, αλλά όταν ο Ρόμμελ έκρουε τας πύλας της Αλεξανδρείας, η Κύπρος μετετρέπη εις φρούριον και εις έπαλξιν, η οποία απετέλεσε φραγμόν εις την

ναζικὴν διείσδυσιν εἰς τὴν Μῆσον Ανατολήν. Εἴμεθα μίᾳ μικρᾷ χώρᾳ, ἀλλὰ ἡ συνεισφορά μας εἰς τὴν ἀντιφασιστικὴν υπόθεσιν εἶναι κατ' ἀναλογίαν τόσον μεγάλη ὅσον καὶ τῶν ἄλλων ἠνωμένων Ἐθνῶν. ἐπολεμήσαμεν καλὰ καὶ μας οφείλονται ἀνάλογα.

Ὡς Ἕλληνα θεωρῶ καθήκον μου νὰ εἰπῶ μερικὰ λόγια διὰ τὴν Ελλάδα. Θα ἐπροτιμούσα νὰ ἦσαν μεταξύ μας ἐδῶ οἱ πραγματικοὶ πληρεξουσιοδοτημένοι ἀντιπρόσωποι τοῦ ἐλληνικοῦ συντεχνιακοῦ Κινήματος διὰ νὰ σας ομιλήσουν. Ὁ χρόνος θα ἀποδείξῃ με ποίαν παράταξιν ἦτο τὸ δίκαιον ἐν Ελλάδι. Οἱ συνήθεις ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐν Ελλάδι, ὁ λαός, ὁ ὁποῖος ἀντέστη εἰς τοὺς εἰσβολεῖς ἐπὶ 3 1/2 ἔτη, ἔχει τὸ δίκαιον με τὸ μέρος τοῦ. ΕΛΑΣ, αὐτὰ τὰ τέσσερα γράμματα ἔχουν χαλκευθῆ μέσα εἰς τὸ αἷμα καὶ τὰς θυσίας τοῦ Ἕλληνικοῦ λαοῦ εἰς τὸν ἐπικόν τοῦ ἀγῶνα διὰ τὴν ἐλευθερίαν.

Κάτω ἀπὸ τὸ σύνθημα "Ἐλευθερία ἢ θάνατος" ἐπολέμησαν κατὰ τριῶν εἰσβολῶν καὶ τελικῶς ἐνίκησαν. Διακηρύττω ὅτι εἶναι ἐγκλημα ἐναντίον ὅλων ἐκείνων διὰ τὰ ὁποῖα ἀγωνιζόμεθα εἰς τὸν παρόντα πόλεμον, τὸ ὅτι ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐδικάσθη καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον ἐν Αθήναις, δὲν εἶναι ἐκ τῶν συνεργασθέντων μετὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῶν κουσίλικς, ἀλλὰ ἐκ τῶν ἡρωϊκῶν ἀντιφασιστικῶν ἀγωνιστῶν τοῦ ΕΛΑΣ.

Εἰς ἀπόστασιν δέκα λεπτῶν πορείας ἐκ τῆς αἰθούσης ταύτης, οἱ Ἕλληνες ναυτεργάται, οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, οἱ ὁποῖοι ἠνδραγάθησαν εἰς τοὺς ὠκεανούς καὶ τὰ υποβρύχια κατὰ τὰ τελευταία πέντε ἔτη, δικάζονται ὑπὸ τοῦ ἐλληνικοῦ ναυτοδικείου διότι ὠργάνωσαν Συντεχνιακὰς ἐπιτροπὰς εἰς τὰ πλοῖα τῶν. Εἶναι αὐτὸ δημοκρατία καὶ ἐλευθερία;

Ἐπιτρέψατέ μου νὰ εἰπῶ ἐν τέλει, ὅτι διὰ νὰ ἀνεγείρωμεν μίαν στεράν καὶ διαρκὴ εἰρήνην, πρέπει αἱ ἠνωμένοι δυνάμεις τοῦ διεθνούς ἐργατικοῦ κινήματος νὰ συντρίψουν τὸν φασισμόν, τὰ καπιταλιστικὰ συμφέροντα καὶ τὴν ἰμπεριαλιστικὴν κυριαρχίαν. Αἱ συντεχνίαι εἶναι τὸ βαρὺ πυροβολικόν

της εργατικής Τάξεως.

Ας βροντήση".

Στο Λονδίνο ο Πλουτής Σέρβας έδωσε δημοσιογραφική διάσκεψη και τόνισε τον ίδιο πόθο των Ελλήνων Κυπρίων, όπως και ο Ανδρέας Ζιαρτίδης, για την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.

Ωστόσο η εφημερίδα " Τάϊμς" είτε από λάθος, είτε από παρεξήγηση έγραψε πως ο Πλουτής Σέρβας μίλησε για αυτοκυβέρνηση πρώτα και μετά για Ένωση με την Ελλάδα, πράγμα που έσπευσε να διορθώσει αμέσως ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ.

Έγραψαν σχετικά οι "Τάϊμς" του Λονδίνου σύμφωνα με ανταπόκριση του Εζεκία Παπαϊωάννου στον "Ανεξάρτητο" στις 4 Μαρτίου 1945:

"Ο Πλουτής Σέρβας, Γ.Γ. του Ανορθωτικού Κόμματος του Εργαζομένου Λαού, όστις παρέστη εις την πρόσφατον Παγκύπριον Συντεχνιακήν Συνδιάσκεψιν, ωμίλησε χθες εν Λονδίνω διά τους πόθους του Κυπριακού λαού, δι' αυτοκυβέρνησιν και τελικώς ένωσιν μετά της Ελλάδος

Ο κ. Σέρβας ανέφερεν ότι οι Κύπριοι διαβιούν υπό δικτατορικών καθεστώσ, με το οποίον δεν υφίστανται δημοκρατικά δικαιώματα και ελευθερία".

Ο κ. Σέρβας, ετόνισεν:

"Ο δικός μας σκοπός είναι η ένωσις μας μετά της Ελλάδος. Εν τω μεταξύ όμως πλείστα όσα ζητήματα, πολιτικού και αστυνομικού ενδιαφέροντος χρήζουν αμέσου αντιμετώπισεως. Η από δύο ετών δοθείσα υπόσχεσις περί εκλογών εις την ύπαιθρον δεν έχει εισέτι πραγματοποιηθεί. Ενώ εν Αγγλία υπήρξε έλλειψις εργατικών χειρών, εις την Κύπρον το εν πέμπτον του εργαζομένου Λαού, παρέμεινεν άνευ εργασίας, ο τιμάριθμος υψώθη κατά 300 τοις εκατόν και παρουσιάζεται σημαντικός πληθωρισμός".

Πρόσθετε ο Εζεκίας Παπαϊωάννου στην ανταπόκριση του προς τον "Ανεξάρτητο" από το Λονδίνο:

"Σήμερα, ο κ. Σέρβας απέστειλεν προς τον εκδότην των "Τάϊμς" επιστολήν, εις την οποίαν

εκφράζει τη έκπληξιν του διά το λάθος της εφημερίδος να αποδώσῃ εἰς αὐτόν τὴν δήλωσιν περί αυτοκυβερνήσεως, καθ' ἣν στιγμὴν οὔτε καν ἀνεφέρθη τοιαύτη λέξις. Ἐκεῖνο το ὁποῖον ἐδήλωσεν ὁ Σέρβας, ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐπιστολήν, πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ τύπου, εἶναι ὅτι ἡ ὁ ἀναλλοίωτος πόθος τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ εἶναι ἡ ἐνωσις τοῦ μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ἀργότερα οἱ Κύπριοι ἀντιπρόσωποι, συναντήθησαν μετὰ τὸν ὑπουργὸν Ἀποικίων Ὀλιβερ Στάνλεϋ, στὸν ὁποῖο ἐπέδωσαν ὑπόμνημα μετὰ τὸ ὁποῖο ἐπαναλαμβάνονταν ὁ πόθος τῆς Κύπρου γιὰ ἔνωσιν μετὰ τῆς Ἑλλάδος:

" Ἐξοχώτατε,

Ἐπιτρέψατέ μας νὰ σας ἐκφράσωμεν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μας διὰ τὴν φιλοξενίαν τὴν ὁποίαν μας παρέσχετε χθες εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἀποικίων, ἡ ὁποία μας ἔδωκε τὴν ευκαιρίαν νὰ γνωρίσωμεν τὴν Ἐντιμότητα σας, ὡς καὶ ἄλλους ἐπισήμους τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἀποικίων. Ἐπαναλαμβάνοντες τὴν πρόσκλησιν, τὴν ὁποίαν σας ἐκάμαμεν καὶ προφορικῶς, σας διαβεβαιούμεν ὅτι θὰ εἶναι μεγάλη χαρὰ, δι' ἡμᾶς, εἴαν, ἀμέσως μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου, ἐπισκεφθῆτε τὴν Κύπρον καὶ γνωρίσετε ἐκ τοῦ πλησίου τὴν ἀληθινὴν ἐγκαρδιότητα τοῦ Λαοῦ μας.

Ὁ ἐλληνικὸς κυπριακὸς λαὸς ἐλπίζει ὅτι ἀμέσως μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου θὰ τύχῃ τῆς ευκαιρίας νὰ σας υποδεχθῆ εἰς μίαν ἐλευθέραν Κύπρον, ἠνωμένην μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Ὁ Κυπριακὸς λαὸς βασίζει τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν πίστιν τοῦ ταύτην:

α). Μετὰ τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως τοῦ.

β) Εἰς τὴν δύναμιν τῆς ἐνώσεως τοῦ βρετανικοῦ λαοῦ, καὶ

γ). Εἰς τὴν δύναμιν ὅλων τῶν λαῶν.

Ὁ πόλεμος οὗτος ἐπέτυχεν ἤδη νὰ συνενώσῃ καὶ παγίωσῃ ὅλας αὐτάς τὰς ἰσχυράς καὶ ὀργανωμένας δυνάμεις ὅλων τῶν δημοκρατικῶν χωρῶν ποὺ ἀγαποῦν τὴν ἐλευθερίαν, καὶ αἱ ὁποῖαι θὰ ἐφαρμώσουν τὰς ἀρχὰς τῶν διακηρύξεων τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τῆς

Τεχεράνης.

Δεχθήτε και πάλιν Εξοχώτατε, τας ειλικρινείς μας ευχαριστίας, διά την φιλοξενίαν σας και ελπίζομεν να δυνηθώμεν να σας την ανταποδώσωμεν επί του εδάφους μιας ελευθέρας ελληνικής Κύπρου".

ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ

(Μεταγλώττιση)

" Εξοχώτατε,

Επιτρέψατέ μας να σας εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας για τη φιλοξενία την οποία μας δώσατε χθες στο υπουργείο των Αποικιών, η οποία μας έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσουμε την Εντιμότητα σας, ως και άλλους επισήμους του υπουργείου των Αποικιών. Επαναλαμβάνοντες την πρόσκληση, την οποία σας εκάμαμε και προφορικά, σας διαβεβαιούμε ότι θα είναι μεγάλη χαρά, για μας, εάν, αμέσως μετά το πέρας του πολέμου, επισκεφθείτε την Κύπρο και γνωρίσετε από κοντά την αληθινή εγκαρδιότητα του Λαού μας.

Ο ελληνικός κυπριακός λαός ελπίζει ότι αμέσως μετά το πέρας του πολέμου θα τύχει της ευκαιρίας να σας υποδεχθεί σε μια ελεύθερη Κύπρο, ενωμένη με τη μητέρα Ελλάδα. Ο Κυπριακός λαός βασίζει την ελπίδα και την πίστη του αυτή:

α). Με τη δύναμη της θέλησης του.

β) Στη δύναμη της ένωσης του βρετανικού λαού, και

γ). Στη δύναμη όλων των λαών.

Ο πόλεμος αυτός πέτυχε ήδη να συνενώσει και παγιώσει όλες αυτές τις ισχυρές και οργανωμένες δυνάμεις όλων των δημοκρατικών χωρών που αγαπούν την ελευθερία, και οι οποίες θα εφαρμόσουν τις αρχές των διακηρύξεων του Ατλαντικού και της Τεχεράνης.

Δεχθείτε και πάλι, Εξοχώτατε, τις ειλικρινείς μας ευχαριστίες, για τη φιλοξενία σας και ελπίζουμε να μπορέσουμε να σας την ανταποδώσουμε στο έδαφος μιας ελεύθερης ελληνικής Κύπρου".

Αφού συμπλήρωσαν τις επαφές τους στο Λονδίνο

οι Πλουτής Σέρβας και Ανδρέας Ζιαρτίδης, επέστρεψαν στην Κύπρο.

Στο Βαρώσι τους επιφυλάχθηκε θερμή πραγματικά υποδοχή κτά τη επιστροφή τους.

Ο Ζιαρτίδης έφερνε μαζί του και ένα τιμητικό τίτλο: Είχε εκλεγεί αναπληρωματικό μέλος της Διεθνούς Συνδιάσκεψης.

Ιδιαίτερα για το τι πέτυχε η Κυπριακή Αποστολή, στο Λονδίνο, ο Ανδρέας Ζιαρτίδης έγραψε στις **15 Μαΐου 1945** στον "Ανεξάρτητο":

" Όταν η Κυπριακή Εργατική Αποστολή αναχωρούσε διά το Λονδίνο αναχωρούσε, ενόμιζαν μερικοί, με ένα και μόνον σκοπόν: Να συμμετάσχη εις την Παγκόσμιον Συντεχνιακήν Συνδιάσκεψιν και να θέση εκεί το Κυπριακόν ζήτημα, μόνον από της εργατικής του πλευράς. Αυτό ενόμιζαν μερικοί. Οι μερικοί, όμως αυτοί είναι άσχετοι προς το Κυπριακό Εργατικό Κίνημα, ξένοι του τρόπου με τον οποίον σκέπτεται και εορτάζεται το κίνημά μας, ανίδεοι της πολιτικής γραμμής την οποίαν το κίνημα μας ακολουθεί.

Η Κυπριακή Εργατική Αποστολή είχε πάρει από την Ολομέλειαν της Π.Σ.Ε σαφή σαφέστατη εντολήν όσον αφορά το Εθνικό ζήτημα τς Κύπρου. Και η εντολή αυτή έλεγεν ότι οι Κύπριοι αντιπρόσωποι οφείλουν να:

" Διακηρύξουν την πίστη του Κυπριακού λαού, ότι με το τέλος του πολέμου, όπως για όλους τους λαούς, έτσι και για τον δικό μας, λαό, θα εφαρμοστούν οι αρχές του χάρτου του Ατλαντικού και αι διακηρύξεις της Μόσχας και της Τεχεράνης, να διακηρύξουν την πίστη του Κυπριακού λαού ότι με το τέλος του πολέμου, θα αποκτήση την Εθνική του Λευτεριά, πράγμα που γι' αυτόν σημαίνει την Ένωση του με την ελεύθερη Ελλάδα".

Αυτή την εντολή είχαν πάρει οι δυο Κύπριοι εργατικοί αντιπρόσωποι, όταν ανεχώρουν διά την Παγκόσμιον Συντεχνιακήν Συνδιάσκεψιν. Και την εξετέλεσαν. Από του βήματος της Αυνδιασκέψεως, η φωνή της οργανωμένης κυπριακής εργατικής τάξεως

ηκούσθη να λέγη:

"Ζητούμε όπως εφαρμοσθούν και διά την Κύπρον αι αρχαί του Ατλαντικού και της Τεχεράνης, όπως η Κύπρος αποκατασταθή εθνικώς, όπως ενωθή με τη Μητέρα Ελλάδα. Αυτό είναι η επιθυμία ολόκληρου του ελληνικού πληθυσμού της Κύπρου, δηλαδή των πέντε έκ των του συνόλου του πληθυσμού".

Με αυτά τα λόγια οι αντιπρόσωποι μας εξετέλεσαν την εντολήν των οργανώσεων των, η οποία ήτο ταυτοχρόνως και εντολή ολοκλήρου του Κυπριακού λαου.

Σκοπός όμως αυτού του άρθρου είναι να δείξη την σημασίαν την οποίαν έχη διά την Κυπριακήν εθνικήν υπόθεσιν η αντιπροσώπευσις της Κύπρου εις την συνδιάσκεψιν και η κατά τον ως άνω εκτεθέντα τρόπον ανακίνησις του Κυπριακού εθνικού ζητήματος.

Μας εδόθη και άλλοτε η ευκαιρία να τονίσωμεν ότι οι Κύπριοι πολιτευόμενοι και η Κυπριακή δημοσιογραφία μέχρι σήμερον, περιορίσθη εις λόγους και ορθογραφίαν, τους οποίους ήκουε και την οποίαν εδιάβαζε μόνον ο κυπριακός λαός, εδώ εις την Κύπρον. Καυχόμεθα ότι είμεθα Έλληνες. Ομιλούμεν και γράφομεν διά την ελληνικότητα της Κύπρου, διά τον πολιτισμόν μας, παλαιόν και νέον, και διά τα δικαιώματα μας. Ποίος μας ακούει όμως; Κανείς εκτός από τους εαυτούς μας. Ενώ εκείνοι, οι οποίοι πρέπει να μας ακούσωσι είναι άλλοι. Εκείνοι προς τους οποίους πρέπει να απευθυνθώμεν και όταν ομιλώμεν και όταν γράφωμεν είναι άλλοι, συγκεκριμένως δε τα εκατομμύρια των λαών της Ευρώπης, τα εκατομμύρια των λαών της Αμερικής, αυτά δηλαδή παραπλεύρως των οποίων ημείς οι Κύπριοι, όπως και όλοι Έλληνες, ηγωνίσθημεν διά την ελευθερίαν και τον πολιτισμόν. Προς την κατεύθυνσιν αυτήν ελάχιστα έχομεν κάμει αν όχι τίποτε.

Η συμμετοχή μας εις την Παγκόσμιον Συντεχνιακήν Συνδιάσκεψιν και ο τρόπος με τον οποίον οι αντιπρόσωποι μας έθεσαν ενώπιον των αντιπροσώπων του διεθνούς Προλεταριάτου το Εθνικόν

μας ζήτημα, ανοίγει τον δρόμον τον οποίον από καιρού έπρεπε να ακολουθήσωμεν, δηλαδή τον δρόμον της διαφωτίσεως, της φιλελευθέρας διεθνούς δημοσίας γνώμης. Η συμμετοχή της Κύπρου εις την συσδιάσκεψιν, το γεγονός ότι οι Κύπριοι αντιπρόσωποι ωμίλησαν κατόπιν ομοφώνου αποφάσεως, της συνδιάσκεψης, Ελληνιστί και η σαφής δήλωσις ή μάλλον η άνευ φόβου διακήρηξις του προαιωνίου πόθου του λαού μας, όπως ενωθή με το ελεύθερον ελληνικόν κράτος, η δημοσίευσις των δηλώσεων των εργατικών μας αντιπροσώπων εις ένα μεγάλον αριθμόν εφημερίδων της Αγγλίας και του εξωτερικού, όλα αυτά μαζί έκαμαν γνωστήν την Πατρίδα μας, την υπόθεσιν της πατρίδος μας, την Εθνικήν μας υπόθεσιν εις τους αντιπροσώπους 60.000.000 οργανωμένων εργατών από 40 διάφορες χώρες. Τα πρακτικά της Παγκοσμίου συντεχνιακής συνδιασκέψεως τυπωμένα εις εκατοντάδας χιλιάδας αντίτυπα, κυκλοφορούν, αναγινώσκονται, συζητούνται μεταξύ 60 εκατομμυρίων οργανωμένων εργατών. Μέσα στα πρακτικά αυτά η φωνή της πατρίδος μας διαλαλεί μέχρι τω περάτων της γης, τα δίκαια του λαού μας. Εδώ ακριβώς ευρίσκεται η μεγάλη σημασία της συμμετοχής της Κύπρου εις την συνδιάσκεψιν του Λονδίνου. Δεν ισχυριζόμεθα ότι αι υπηρεσίαι, αι ούτω προσφερθείσαι υπό των συντεχνιών προς την Πατρίδα μας, είναι μεγάλαι. Ισχυριζόμεθα, όμως, και επιμένομεν ότι είναι το πρώτο βήμα προς τον ορθόν δρόμον της διαφωτίσεως της διεθνούς γνώμης τον δρόμον της τοποθετήσεως, επιτέλους του ζητήματος μας, και εκτός της Κύπρου. Γνωρίζομεν ότι υπάρχουν και διαφωνούντες προς την άποψιν μας αυτή.

Γνωρίζομεν ότι υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι τα αποτελέσματα της εργατικής αποστολής, τα κρίνουν ως "ανεπανόρθωτον εθνικήν ζημίαν". Είναι δικαίωμα των να έχωσι τας απόψεις των. Και είμεθα έτοιμοι να τας ακούσωμεν, και να συζητήσωμεν μαζί των και να αποδείξωμεν την ορθότητα των απόψεων μας, όχι διαπληκτιζόμενοι και υβριζόμενοι, ως αυτοί

φαίνεται ότι επιθυμούν, αλλά συζητούντες κατά τρόπον πολιτισμένον και με πνεύμα το οποίον ένα και μόνον σκοπόν θα έχη: Την ανακάλυψιν των λαθών, τα οποία έχομεν κάμει, εάν έχωμεν κάμει λάθη, και την εις το μέλλον αποφυγήν των, προς το συμφέρον του λαού και της Πατρίδος μας".